

Jan Albers overleden

Onlangs ontvingen wij het bericht, dat Jan Albers op 22 juni 2011 onverwacht thuis was overleden. Jan Albers is 89 jaar geworden. Vanaf de oprichting is hij actief betrokken geweest bij *het Vogeljaar*. Als oprichter, redacteur en als voorzitter van de Stichting Het Vogeljaar.

Jan had al belangstelling voor vogels vanaf zijn elfde jaar. Hij trok regelmatig met een schoolvriendje het veld in. In die tijd maakte hij ook kennis met de bekende Zaanse vogelfotograaf Nol Binsbergen. Door Nol Binsbergen raakte Jan helemaal in de ban van vogels. Enkele jaren later richtte Jan samen met enkele vogelvrienden een vriendenclub op, die zich bezighield met onder andere natuurstudie en in het bijzonder met het vogelleven in en om de Zaanstreek. Naast het verzamelen van gegevens over alle in de Zaanstreek voorkomende vogelsoorten vonden zij het ook hun taak behoren om het rapen van eieren en het verstoren van nesten te voorkomen. Op 17 april 1943 was er in de Zaanstreek een bijeenkomst om een 'Vogelwacht Zaanstreek' op te richten. Jan werd gevraagd tijdelijk het voorzitterschap van deze vogelwacht op zich te nemen. Direct na de oorlog, op 10 juni 1945, vond de eerste officiële ledenvergadering plaats. Jan werd die avond gekozen als voorzitter. Er waren die avond dertien aanwezigen. Jan bleek het uitstekend te doen als voorzitter. Hij was enthousiast, hij had inventiviteit en was creatief. Jan heeft gedurende dertig jaar in het bestuur van de Vogelwacht gezeten en was daarvan negentien jaar voorzitter.

In 1949 verhuisde Jan naar Ede (Gld.). Daar richtte hij op 4 januari 1951 – samen met onder andere Jac. Gazenbeek, G. Haalboom en M. Haffmans – de Vogelbeschermingswacht 'Zuidwest-Veluwe' op. Dit was de eerste vogelwacht in Gelderland. In die tijd publiceerde Jan artikelen in het tijdschrift 'De Wandelaar', maar Jan wilde meer bekendheid geven aan de vogelactiviteiten en hij besloot zelf met een tijdschrift te komen.

Jan Albers tijdens een bijeenkomst van het Vogeljaar in 'De Schaapskooi' te Schoonrewoerd, 26 april 1991. Foto: Gerrit Zijdeveld.

In april 1953 verscheen vanuit Ede het eerste nummer van 'Wiek en Sneb' met als redactieadres dat van Jan. Het eerste nummer was geheel gewijd aan en gevuld met stukjes over de Zaanse vogelwacht. Rein Stuurman zorgde voor de tekeningen. In het tweede nummer van 'Wiek en Sneb' werd vermeld dat naast de Zaanse vogelwacht ook de Vogelbeschermingswacht Zuidwest-Veluwe zich bij de uitgave had aangesloten. Jan Albers wist in 1953 Jaap Taapken over te halen als vogeldeskundige aan het nieuwe blad mee te werken. Jaap werd uiteindelijk hoofdredacteur en dat bleef hij tot aan zijn dood in 2001.

Eind 1958 ging Jan Albers weer terug naar de Zaanstreek. Daar zou hij zich vooral inzetten voor het behoud van 'de Reef', een natuurgebied in deze regio. Jan was inmiddels vanaf 1948 bestuurslid van de Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Vogels.

Het was dus niet verrassend, dat ook

Jan Albers observeert vogels in de Zaanstreek.
Foto: Familiearchief Albers.

'Vogelbescherming' toetrad tot de uitgave van het vogeltijdschrift. In maart 1957 verscheen dan ook het eerste nummer van het Vogeljaar, dat het officiële orgaan werd van de Nederlandse vereniging tot Bescherming van Vogels, de Vogelbeschermingswacht Zaanstreek, de Vogelbeschermingswacht Zuidwest-Veluwe, Vereniging voor Vogelbescherming 's-Gravenhage en omstreken en de Vogelwerkgroep KNNV en NJN.

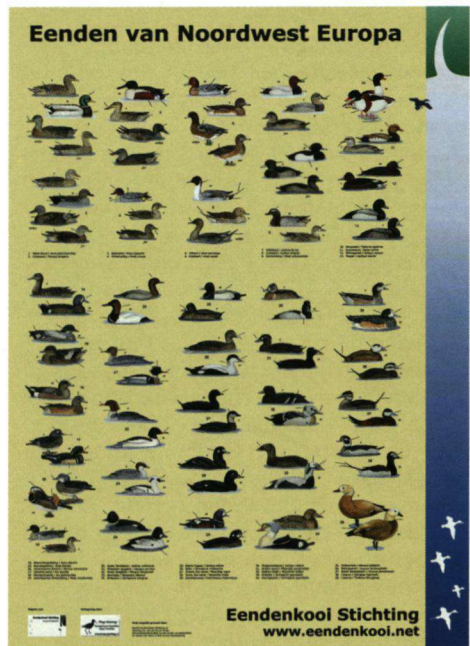
In het voorwoord schreef Jan onder meer: 'Het leek ons her beste moment een nieuwe naam aan ons tijdschrift te geven, een naam die ons herinnert aan een grote pionier wijlen dr. Jac.P. Thijssse. Liefde tot, kennis en bescherming van onze vogels vindt u terug in zijn bekende boek 'Het Vogeljaar'. Wij kozen deze naam ook voor ons tijdschrift en het deed ons genoegzaam daarvoor toestemming van de familie Thijssse te ontvangen, waarvoor wij nog altijd uiterst dankbaar zijn. 'Wiek en Sneb ' was niet meer. Leve *het Vogeljaar*.

Jan Albers is niet meer. Zijn levenswerk blijft wel in onze herinnering. Hij heeft veel betekend voor Vogelbeschermingswacht Zaanstreek, de Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Vogels, Vogelbeschermingswacht Zuidwest-Veluwe en vooral voor *het Vogeljaar*. Wij zijn hem grote dank verschuldigd.

■ Willem Werkman,
namens de gehele redactie van *het Vogeljaar*

Eenden van Noordwest-Europa

In het jaar 2011 is het honderd jaar geleden dat in Nederland voor het eerst vogels geringd werden. De kooikers met hun eendenkooien waren daarbij en zij zijn nog steeds actief met het ringwerk. Dat ringonderzoek is van groot belang voor het beheer en de bescherming van de vogelsoorten. Ook is van belang dat de soortenkennis aanwezig is, zo ook van de eenden in Noordwest-Europa. Daarom heeft de Eendenkooi Stichting een edu-

catieve eendenherkenningsposter uitgebracht. Op deze poster staan alle eenden van Noordwest-Europa. Het is een goed hulpmiddel voor, vogelaars, ringers, kooikers, weidevogelbeschermers en andere buitenmensen.

Met deze poster kunt u in één oogopslag alle voorkomende eenden herkennen. In totaal worden er 39 eendesoorten afgebeeld in 90 tekeningen in full colour. Tekenaar Jasper de Ruiter heeft de woorden en de vrouwtjes in in fraaie tekeningen vastgelegd. Opvallende herkenningpunten zijn met een lijntje aangeduid. De plaat is scherp gedrukt op stevig, glanzend gelakt papier met een formaat van 59,4 x 84 cm. Eenden hebben een zomer- en winterkleed. Daarom zijn van de meest voorkomende eenden ook afbeeldingen opgenomen van hun winterkleed. De poster is dus het hele jaar te gebruiken en ook geschikt voor kinderen bij bijvoorbeeld natuureducatieve activiteiten.

Steun de eendenkooien

De Eendenkooi Stichting is actief voor de instandhouding van eendenkooien, wil watervogels beschermen en werkt mee aan wetenschappelijk (ring)onderzoek. De kooikers en ringers en de kooibedrijven zijn daarbij van grote betekenis. Deze poster draagt bij aan het beschermen daarvan. Nederland is een belangrijk land voor broedende en overwinterende eenden. Steeds meer mensen trekken erop uit om watervogels te gaan kijken. De Eendenkooi Stichting wil dit verder stimuleren met dit voorlichtingsproduct, welke past in hun filosofie en aansluit op andere activiteiten. Zo wordt de poster ook gebruikt in het ringwerkproject van de Werkgroep Ringwerk Eendenkooien Nederland (WREN). Doel is onder andere meer vrijwilligers, liefst ook jongeren (kooikers en ringers) aan het ringen van eenden te krijgen op eendenkooien als bijdrage aan wetenschappelijk onderzoek. Dit initiatief sluit ook aan op de eerder door de Eendenkooi Stichting uitgebrachte veldkaart van alle eendesoorten en een dvd over de eendesoorten (en eendenkooien) in Nederland. Ook dit zijn buitengewoon handige hulpmiddelen bij de herkenning van onze wilde eendesoorten (zie: <http://www.eendenkooi.net>). De Eendenkooi Stichting is een kennis- en

informatiepunt voor dit bijzondere historische buitenambacht en wil het publiek kennis laten maken met de eendesoorten, de fraaie natuurgebieden en het spannende traditionele historische buitenambacht. Steun dit werk. Draag bij aan het behoud van de eendenkooien vanuit een eigen-tijds toekomstperspectief! Door een bestelling steunt u tevens het oude ambacht van het kooibedrijf en de kooikers. Tip: Een leuk cadeautje voor verjaardagen of leuke herinnering voor bezoekers, attentie en bedankje voor vrijwilligers, vrienden, drijvers en dergelijke.

Bestellen

De poster is te bestellen: door €7,50 (per exemplaar) over te maken op bankrekeningnummer 8079535 ten name van: Eendenkooi Stichting, IJsselstein, onder vermelding van 'Poster Eenden'. De poster is ook ongevouwen verkrijgbaar, vanwege extra verzend- en verpakkingskosten komt dat op €17,50 voor de eerste poster. Mocht u er meer bestellen dan komt er €7,50 per poster bij. Vermeld óók duidelijk uw adres, dit wordt door de banken uit privacy overwegingen niet automatisch doorgegeven. De poster wordt, na overmaking van het bedrag, per omgaande per post aan het door u vermelde adres toegestuurd. Bestelwijze bij bestellingen vanuit het buitenland: door €7,50 (per bestelde gevouwen poster) of bij verzending in koker €17,50 over te maken op het bij internationale betalingen benodigde IBAN bankrekeningnummer: NL81INGB0008079535 ten name van: Eendenkooi Stichting, Ringoven 26, 3402 SB IJsselstein, onder vermelding van 'Poster Eenden'. Vermeld daarbij óók het BIC-nummer van de bank: INGBNL2A en vermeld duidelijk uw adres! Dit wordt door de banken uit privacy-overwegingen niet automatisch doorgegeven.

Wilsterflappen: van broodvangst naar onderzoek

Het 'wilsterflappen', ofwel het vangen van Goudplevieren, is een zeer oude traditie. Vroeger werden Goudplevieren gevangen voor de consumptie. Tegenwoordig alleen voor ringonderzoek. Nog maar weinig mensen zijn op de hoogte van de speciale manier van vangen, die vooral nog in Friesland wordt toegepast.

Het Natuurmuseum Dokkum heeft een expositie over dit onderwerp georganiseerd. Deze is te zien tot en met 1 januari 2012. Voor alle weetjes over de Goudplevier en het vangen door de jaren heen, kunt u daar terecht. Het is een echte belevenis! Voor volwassenen – maar zeker ook voor kinderen – is het erg leuk om deze expositie te bekijken. U steekt er zeker ook wat van op!

Locatie

Natuurmuseum Dokkum, Kleine Oosterstraat 12, 9101 KK Dokkum.

Openingstijden:

van dinsdag tot en met vrijdag geopend van 13:00 tot 17:00 uur (kijk op <http://www.natuurmuseumdokkum.nl/> voor de actuele openingstijden en eventuele wijzigingen van de openingstijden). Van 1 juni tot en met 1 september is het museum ook op zaterdag geopend van 13:30 tot 16:30 uur. Voor meer informatie kunt u bellen naar: (0519) 29 73 18 of een e-mail sturen aan: info@natuurmuseumdokkum.nl.

Eendenkooien in Vlaanderen en Nederland en 7 andere Europese landen
Binnenkort verschijnt een bijzondere als nieuwe uitgave over een even bijzonder cultuurhistorisch erfgoed dat Europa rijk is. Het boek 'Eendenkooien in Vlaanderen en Nederland en 7 andere Europese landen' biedt een historisch overzicht van de ontwikkeling van eendenkooien. Voor

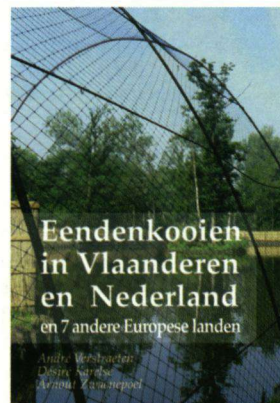
het eerst wordt een volledig overzicht van de eendenkooien in Europa gepubliceerd, met extra aandacht voor Vlaanderen en Nederland. Populair geschreven, maar wetenschappelijk verantwoord.

Eendenkooi en kooibedrijf

Het boek geeft op basis van gesprekken met de laatste Vlaamse kooimannen en ringers die actief waren in de eendenkooien, een compleet beeld van wat een eendenkooi is, hoe het kooibedrijf werkt en het werk van de kooiker. Verder kunt u lezen over vangstcijfers en ringgegevens, de typische woordenschat en de natuurwaarden. Maar ook de eendenkooi in kunst en literatuur komt aan bod.

Nieuwe historische gegevens

Bijzonder is dat door de zoektocht naar de oudste archiefstukken het verhaal van de eendenkooi en het kooibedrijf geactuali-

seerd is en nieuwe inzichten heeft opgeleverd. Opmerkelijke ontdekkingen en nieuwe details komen daarbij aan bod.

Europees perspectief

Het boek 'Eendenkooien in Vlaanderen en Nederland en 7 andere Europese landen' is geschreven vanuit Europees perspectief! Eendenkooien in negen Europese landen komen geïllustreerd aan bod. Een beschrijving van de Nederlandse eendenkooien en historische afbeeldingen maken er deel van uit. Hier lagen veruit de meeste eendenkooien en er resten er nu nog 108, waarvan 62% eigendom is van natuurberende organisaties.

Kleurrijk geïllustreerd

Over dit bijna vergeten landelijk erfgoed schreven André Verstraeten (voorzitter van Vogelbescherming Vlaanderen), Désiré Karelse (voorzitter Eendenkooi Stichting) en Arnout Zwanepoel, (medewerker van de West-Vlaamse Intercommunale) een kleurrijk boek met 335 gravures, tekeningen, kaarten en foto's. Ze bundelden op deskundige wijze de resultaten van archief- en terreinonderzoek. Dit alles werd aangevuld met de inbreng van 134 lokale zegslieden, correspondenten, heemkundigen, fotografen en musea uit negen landen.

Korting bij voorintekening

Het boek is een gezamenlijk uitgave van vzw De Durme (een Vlaamse natuurorganisatie) en de Eendenkooi Stichting. Het boek 'Eendenkooien in Vlaanderen en Nederland en 7 andere Europese landen' is in Nederland alleen verkrijgbaar bij de Eendenkooi Stichting. Het boek verschijnt in december. U kunt vanaf nu al voorintekenen! Ná 31 oktober is de normale verkoopprijs €50,00 (inclusief verzendings- en verpakingskosten van €10,00).

De lezers van *het Vogeljaar* krijgen tot 31 oktober 2011 de mogelijkheid om tegen

Vogelaartje

Aangeboden: *het Vogeljaar* jaargang 9 (1961) t/m 52 (2004).

Ongebonden, alleen in één koop voor €75,00.
Inl.: Jaap Langenbach, Woudsend (Fr.), e-mail: jaaplängenbach@ziggo.nl.

een voorintekeningprijs op het boek in te tekenen. U krijgt 10% korting op deze uitgave.

U betaalt dan €35,00 (plus €10,00 verzendkosten) dus in totaal €45,00.

Bestelwijze

Te bestellen: onder vermelding van 'Voorintekening Eendenkooiboek' door €45,00 (per besteld boek) over te maken op rekeningnummer 8079535 ten name van de Eendenkooi Stichting, Ringoven 26, 3402 SB IJsselstein. Vermeld óók duidelijk uw adres, dit wordt door de banken uit privacy overwegingen niet automatisch doorgegeven. Het boek wordt, na overmaking van het bedrag, per post aan het door u vermelde adres toegestuurd. Uw bestelling is pas geldig als nadat uw betaling ontvangen is, uiterlijk 31 oktober 2011.

Verstraeten, A., D. Karelse & A.

Zwanepoel (2011): Eendenkooien in Vlaanderen en Nederland en 7 andere Europese landen. Gebonden. A4 formaat. 240 bladzijden. Tekeningen en kleurenfoto's. ISBN 978-90-817950-0-5.

Eendenkooi Stichting (Nederland)/ vzw Durme (België).

Kijk voor meer informatie op: <http://www.eendenkooi.net>.

Jaap Taapken Vogelfotoparade 2011

Jaarlijks wordt door de Stichting Het Vogeljaar de traditionele vogelwedstrijd uitgeschreven. De resultaten van de wedstrijd geven de lezers van *het Vogeljaar* een indruk van het werk van de Nederlandse en Belgische vogelfotografen. Actiefoto's hebben de voorkeur. Voor deze wedstrijd kunnen zowel zwartwit- als kleurenfoto's worden ingezonden. Het maximum aantal is vijf foto's per inzender. Het formaat van de foto's moet minimaal 18 x 24 cm en pertinent niet groter dan 24 x 30 cm zijn. Alle foto's moeten op glanzend papier zijn afgedrukt. Zij mogen niet al eerder zijn gepubliceerd of elders aangeboden.

Er worden ook dit keer weer vier prijzen toegekend: **Eerste prijs €350,00, Tweede prijs €200,00 Derde prijs €125,00 en de Vierde prijs €75,00.** Tijdens de bijeenkomst voor de de prijsuitreiking wordt door de aanwezigen de Publieksprijs gekozen. De winnaar van de **Publieksprijs** ontvangt een bedrag van **€125,00**. Bij de beoordeling van de inzendingen zal de redactie zo mogelijk worden bijgestaan door enkele bekende fotografen. De bekroonde foto's en foto's die speciale aandacht trokken van de jury worden gepubliceerd in *het Vogeljaar*.

De inzendingen voor de Jaap Taapken Vogelfotoparade moeten vóór 1 december 2011 in het bezit zijn van Wim Smeets. Elke inzender ontvangt bericht van ontvangst van haar of zijn inzending. Van alle ingezonden foto's wordt een digitale kopie opgenomen in het redactiearchief. Deze blijft eigendom van *het Vogeljaar* en kan worden gebruikt voor eventuele publicatie in *het Vogeljaar* of andere uitgave van de stichting.

In het voorjaar van 2012 worden de resultaten bekend gemaakt. Na de prijsuitreiking kunnen de fotografen hun eigen werk weer meenemen. Niet afgehaalde afdrucken van de foto's worden eigendom van *het Vogeljaar*. De uitgebreide voorwaarden voor deelname zijn te vinden op <http://www.vogeljaar.nl/vogelfotoparade.shtml>. Indien u vragen heeft kunt u contact opnemen met: Wim Smeets, Bachlaan 111, 3752 HG Bunschoten (033) 298 31 47, e-mail: smeets.foto@casema.nl.

Inzenden vogelopnamen Vogelkalender 2013

Ook in 2013 zal weer de traditionele veertiendaagse Vogelkalender verschijnen. De Stichting Het Vogeljaar nodigt vogelfotografen uit om voor deze uitgave digitale bestanden van vogelopnamen in te zenden. De bestanden gelieve men uiterlijk vóór 1 december 2011 te zenden aan Willem Werkman.

Afbeeldingen van vogelsoorten die de voorafgaande vijf jaar (2008 tot en met 2012) reeds op de Vogelkalender stonden, worden niet opgenomen op de uitgave voor 2013. Opnamen die in Nederland zijn gemaakt, krijgen extra waardering. Dat geldt ook voor vogelsoorten die de laatste vijftien jaar niet op de kalender hebben gestaan. De algemene voorwaarden en een volledige lijst met vogelsoorten die ditmaal niet moeten worden ingezonden, kan men bij Willem Werkman aanvragen. Bij voorkeur per e-mail. De voorwaarden en beide lijsten staan ook afgebeeld op onze website: <http://www.vogeljaar.nl/vogelkalender.shtml#kalender2011>.

■ Willem Werkman, Boterbloemstraat 20, 5321 RR Hedel, (073) 599 19 67, e-mail wawerkman@hotmail.com.